

شناخت و طراحی معماری روستا

2

ترم دوم کارشناسی معماری

مدرس:

راضیه پیروی

طرح هادی روستایی:

ساماندهی و اصلاح بافت موجود

میزان و مکان گسترش آبی و نحوه استفاده از زمین برای عملکرد های مختلف از قبیل مسکونی ، تولیدی ، تجاری و کشاورزی ، و تأسیسات و تجهیزات و نیازمندیهای عمومی روستایی را تعیین می نماید.

طرح هادی:

برنامه و راهنمای توسعه روستا و رفع مشکلات کوتاه مدت و بلندمدت روستا
توجه به :نظام کاربری روستا، توزیع متعادل فضایی و خدماتی

اهداف اصلی:

ایجاد زمینه توسعه و عمران روستا با توجه به شرایط فرهنگی، اقتصادی - اجتماعی
تأمین عادلانه امکانات از طریق ایجاد تسهیلات اجتماعی، تولیدی و رفاهی
هدایت وضعیت فیزیکی روستا
ایجاد تسهیلات لازم جهت بهبود مسکن روستائیان و خدمات محیط زیستی و عمومی

اهداف تبعی:

بهبود کیفیت بافت روستا
ایجاد تناسب منطقی بین جمعیت و عملکردهای مختلف
کنترل و نظارت بر روند توسعه فیزیکی
ایجاد زمینه کاهش خطر سوانح طبیعی
ایجاد بستر لازم جهت نظام مند نمودن مالکیت از طریق سند مالکیت املاک واقع در بافت
مسکونی

مراحل تهیه طرح:

مطالعات پایه و تشخیص وضع موجود

تحلیل و استنتاج از بررسی های وضع موجود و تدوین چشم اندازها

تعیین و اولویت بندی پروژه های پیشنهادی و ارائه طرح هادی

مطالعات پایه و تشخیص وضع موجود (ابتدایی) روستا

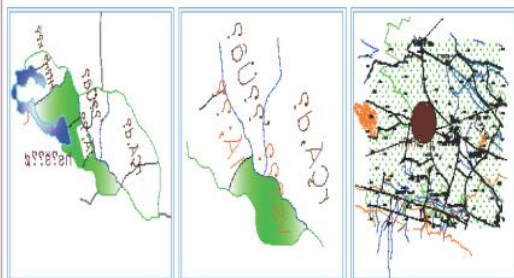
7

شناخت کلی روستا

- مطالعات محیطی (موقعیت در تقسیمات سیاسی و مساحت و اقلیم و موقعیت جغرافیایی)
- مطالعات اقتصادی (منبع درآمد)
- مطالعات اجتماعی - جمعیتی (خصوصیات کلی فرهنگی و جمعیتی)
- مطالعات کالبدی - فیزیکی (نقشه های برداشتی روستا)

مطالعات پایه و تشخیص وضع موجود (ابتدایی) روستا

8

شناخت کلی روستا

مطالعات محیطی (موقعیت در تقسیمات سیاسی و مساحت

و موقعیت جغرافیایی)

مسائل اقلیمی (آب و هواشناسی) و مسائل محیطی

۱- مطالعات اقلیمی (جهت تابش آفتاب، دما و رطوبت،

جهت باد، تعداد روزهای یخبندان، زلزله

، میزان بارش و ...)

۲- توپوگرافی و مورفولوژی

۳- منابع آب

۴- پوشش گیاهی

۵- دفع آبهای سطحی

استان	فارس
شهرستان	نیریز
بخش	مرکزی
دهستان	رستاق
جهت	غرب شهرستان نیریز
آب و هوا	گرم و خشک

مطالعات پایه و تشخیص وضع موجود (ابتدایی) روستا

9

شناخت کلی روستا

مطالعات اقتصادی روستا

در این بخش به بررسی گروه های فعالیتی پرداخته می شود. این سه گروه عبارتند از ۱- کشاورزی، ۲- صنعت، ۳- خدمات.

جمعیت فعال = جمعیت شاغل + جمعیت بیکار

جمعیت بیکار = جمعیت در جستجوی کار و جمعیت تازه از کار بیکار شده

نرخ اشتغال = $100 \times \text{تعداد شاغل} / \text{کل جمعیت فعال}$

نرخ بیکاری = $100 \times \text{جمعیت بیکار} / \text{کل جمعیت فعال}$ (در بررسی ها معمولا نرخ بیکاری به عنوان شاخص مطرح است)

نرخ فعالیت = $100 \times \text{تعداد جمعیت فعال} / \text{جمعیت بالای ۱۰ سال (۶۵-۱۰)}$

مطالعات پایه و تشخیص وضع موجود (ابتدایی) روستا

10

شناخت کلی روستا

مطالعات اجتماعی و جمعیتی

- بررسی گروههای قومی

- زبان ، مذهب

- محله بندی (نمود فیزیکی)

- مشارکت

- نرخ بی سوادی و نرخ باسوادی

- تعداد خانوار

- جمعیت کل (جمعیت زن، جمعیت مرد)

- تراکم جمعیتی و سرانه

فرم 12: اطلاعات جمعیتی (فقط خود روستا)

جمعیت روستا			گروههای سنی
مرد	زن	جمع	
			کمتر از یکسال
			۱-۴
			۵-۹
			۱۰-۱۴
			۱۵-۱۹
			۲۰-۲۴
			۲۵-۲۹
			۳۰-۳۴
			۳۵-۳۹
			۴۰-۴۴
			۴۵-۴۹
			۵۰-۵۴
			۵۵-۵۹
			۶۰-۶۴
			۶۵-۶۹
			۷۰-۷۴
			۷۵-۷۹
			۸۰-۸۴
			بالای 85
			جمع

تعداد خانوار

مطالعات پایه و تشخیص وضع موجود (ابتدایی) روستا

11

شناخت کلی روستا

مطالعات اجتماعی و جمعیتی

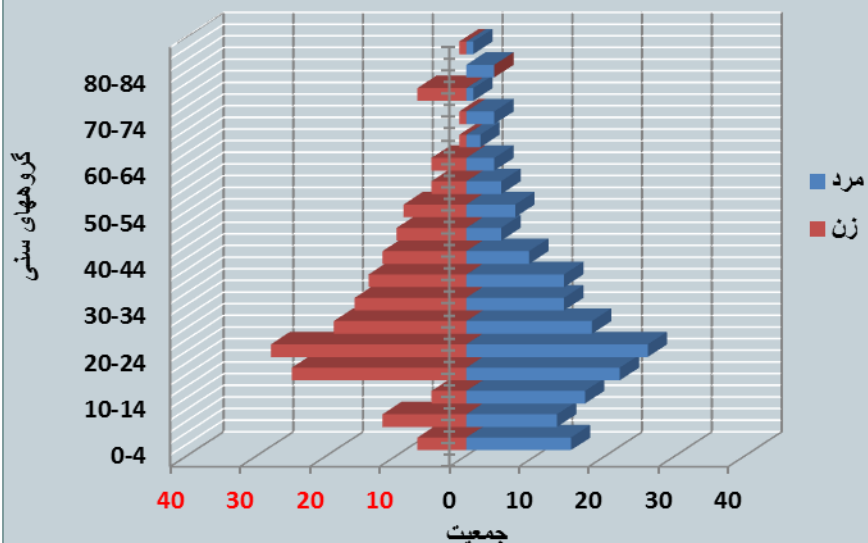
نسبت جنسی

عدد استاندارد نسبت جنسی ۱۰۵ می باشد. یعنی به ازای هر ۱۰۰ نفر زن باید ۱۰۵ نفر مرد وجود داشته باشد. میزان نزدیکی یا دوری این نسبت در یک روستا به عدد استاندارد، در تحلیل های مهاجرتی و اشتغال اهمیت دارد.

-تشکیل نمودار هرم سنی - جنسی که برای تحلیل های جمعیتی - مهاجرتی کاربرد دارد.

-تعیین جمعیت لازم التعليم (۶-۱۸)

-شناخت گروه های ویژه جهت ارائه خدمات (مانند کودکان و سالمندان)

مطالعات پایه و تشخیص وضع موجود (ابتدایی) روستا

12

شناخت کلی روستا

مطالعات اجتماعی و جمعیتی

اطلاعات عمومی و رفاهی و پایگاه اورژانس

نوع جاده

وضعیت تلفن

وضعیت انشعابات گاز

وضعیت برق

فاصله تا ترمینال

فاصله تا فرودگاه

فاصله تا راه آهن

زمان طی مسافت تا نزدیکترین مرکز ۱۱۵

فاصله تا نزدیکترین مرکز ۱۱۵

اطلاعات مراکز آموزشی و محصلین و دانشجویان

(تعداد دبیرستان

تعداد مدرسه راهنمایی

تعداد دبستان

تعداد دختر محصل

تعداد پسر محصل)

مطالعات پایه و تشخیص وضع موجود (ابتدایی) روستا

13

مطالعات کالبدی و فیزیکی روستا

حوزه نفوذ روستا

حوزه نفوذ هر شهر، روستا یا محدوده عبارت از گستره ای در بیرون آن است که ساکنان مراکز جمعیتی مستقر در آن بنا به انگیزه های مختلف، ارتباطی زنده، پویا و ضروری با مکان مورد نظر دارند.

حوزه نفوذ در ارتباط با روستاها نیز به مفهوم گستره ای است که ساکنین مراکز جمعیتی واقع در آن از نظر مبادلات بازرگانی یا تجاری، ارتباطات اداری و رسمی، استفاده از انواع خدمات و امکانات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی با روستای مورد نظر ارتباطی پویا، پایدار و ضروری دارند.

مطالعات پایه و ابتدایی روستا

15

مطالعات کالبدی و فیزیکی روستا

تیپ روستا:

روستای متمرکز (گردآمده)

مساکن روستائی به یکدیگر چسبیده

دلیل: ضرورت امر دفاع و امنیت، وجود منبع آب دائمی مثل چاه، چشمه و قنات، قومیت، توپوگرافی زمین و شیوه‌های بهره‌برداری

دایره ای

قلعه ای

هسته ای

روستای پراکنده

توجه به شکل و وسعت مزارع

روستای بینابین

روستاهای خطی، ستاره ای و کوچه ای جزو این دسته هستند.

مطالعات پایه و ابتدایی روستا

17

برداشت خورد مسکونی

- نوع پلان (چند طرف ساخت)
- بررسی پلان کار شده (سلسله مراتب و...)
- نوع و مصالح استفاده شده در ساختمان مسکونی
- نوع و مصالح استفاده شده در نما
- تعداد طبقات
- نوع سقف کار شده
- نوع درب و پنجره های استفاده شده
- مطالعه دیتایل های اجرا شده